TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. spalio 21 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Muitų sąjunga – Galutinio vartojimo schema – Leidimas atgaline data – Reglamentas (ES) Nr. 952/2013 – Europos Sąjungos muitinės kodeksas – 211 straipsnio 2 dalis – Taikymo sritis *ratione temporis* – Sąlygos – Reglamentas (EEB) NR. 2454/93 – 294 straipsnio 2 dalis – Apimtis“

Byloje C-825/19

dėl *Thüringer Finanzgericht* (Tiuringijos finansų teismas, Vokietija) 2019 m. spalio 22 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. lapkričio 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH

prieš

Hauptzollamt Erfurt

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas K. Jürimäe, teisėjai S. Rodin ir N. Piçarra (pranešėjas),

generalinis advokatas E. Tanchev,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* H. Nehm,

– Europos Komisijos, atstovaujamos B.-R. Killmann ir F. Clotuche-Duvieusart,

susipažinęs su 2021 m. birželio 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 287, 2013, p. 90; toliau – ESMK) 211 straipsnio 2 dalies ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 t., 6 sk., p. 3), iš dalies pakeisto 2000 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1602/2000 (OL L 188, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 12 t., p. 209; toliau – Reglamentas Nr. 2454/93), 294 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Beeren-, Wild-, Feinfrucht Gmb*H (toliau – BWF) ir *Hauptzollamt Erfurt* (Erfurto centrinė muitinė, Vokietija; toliau – muitinė) ginčą dėl BWF suteikto muitų mokėjimo laikino atidėjimo leidimo prekių importui pagal galutinio vartojimo procedūrą galiojimo atgaline data apimties.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92

3 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), buvo panaikintas ESMK nuo 2016 m. gegužės 1 d. Reglamento Nr. 2913/92 21 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Palankus tarifų režimas, kurį galima taikyti tam tikroms prekėms dėl jų rūšies arba galutinio vartojimo, turi būti taikomas laikantis reikalavimų, nustatytų vadovaujantis Komiteto procedūra. <…>

2. 1 dalyje formuluotė „palankus tarifų režimas“ reiškia importo muitų, apibrėžtų 4 straipsnio 10 punkte, sumažinimą arba sąlyginį neapmokestinimą importo muitais, įskaitant atvejus, kai taikoma tarifinė kvota.“

Reglamentas Nr. 2454/93

4 Reglamentas Nr. 2454/93 nuo 2016 m. gegužės 1 d. buvo panaikintas 2016 m. balandžio 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/481 (OL L 87, 2016, p. 24). Reglamento Nr. 2454/93 292 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta:

„Palankaus muitų tarifų režimo taikymas pagal Kodekso 21 straipsnį, kai numatoma, kad prekėms bus taikoma galutinio vartojimo muitinės priežiūra, galimas tik turint raštišką leidimą.

Kai prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą taikant sumažintą arba nulinę muito normą atsižvelgiant į jų galutinį vartojimą ir kai pagal galiojančias nuostatas reikalaujama, kad prekės liktų muitinės priežiūroje pagal Kodekso 82 straipsnį, būtinas raštiškas leidimas galutinio vartojimo muitinės priežiūrai.“

5 Šio kodekso 294 straipsnis buvo išdėstytas taip:

„1. Muitinės gali išduoti leidimą atgaline data.

Nepažeidžiant 2 ir 3 dalių, atgaline data išduotas leidimas įsigalioja nuo prašymo pateikimo dienos.

2. Jeigu prašoma atnaujinti leidimą, susijusį su tos pačios rūšies operacija ir prekėmis, atgaline data taikomas leidimas gali įsigalioti paskutinę pirminio leidimo galiojimo dieną.

3. Išimtiniais atvejais leidimo grįžtamoji galia gali būti pratęsta, tačiau nei ilgiau kaip vieneriems metams iki prašymo pateikimo dienos, jeigu įrodoma, kad ekonominiu požiūriu tai būtina ir:

a) prašymas nėra susijęs su bandymu apgauti ar akivaizdžiu aplaidumu;

b) pareiškėjo sąskaitos patvirtina, kad visus reikalavimus dėl procedūrų galima laikyti įvykdytais ir atitinkamais atvejais siekiant išvengti pakeitimo, prekes atitinkamą laikotarpį galima identifikuoti, ir pagal minėtas sąskaitas galima patikrinti procedūras;

c) galima atlikti visus prekių padėčiai sureguliuoti reikalingus formalumus, atitinkamais atvejais įskaitant deklaracijos pripažinimą negaliojančia.“

ESMK

6 ESMK 211 straipsnio „Leidimas“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Muitinės leidimo reikia:

a) norint taikyti laikinojo įvežimo perdirbti ar laikinojo išvežimo perdirbti procedūrą, laikinojo įvežimo ar galutinio vartojimo procedūrą;

<…>

Sąlygos, kuriomis leidžiama naudotis viena arba keliomis pirmoje pastraipoje nurodytomis procedūromis <…>, nurodomos leidime.

2. Muitinė suteikia leidimą, taikomą atgaline data, kai įvykdytos visos šios sąlygos:

a) yra pagrįstas ekonominis poreikis;

b) prašymas nėra susijęs su bandymu apgauti;

c) pareiškėjas remdamasis ataskaitomis ar apskaitos registrais įrodė, kad:
   i) visi procedūros reikalavimai yra įvykdyti;
   ii) atitinkamais atvejais prekes įmanoma identifikuoti atitinkamą laikotarpį;
   iii) tokios ataskaitos ar apskaitos registrai sudaro sąlygas kontroliuoti kaip atliekama procedūra;

d) gali būti atlikti visi formalumai, būtini su atitinkamomis prekėmis susijusiai situacijai sureguliuoti, įskaitant atitinkamos muitinės deklaracijos pripažinimą negaliojančia, jeigu to reikia;

e) per trejus metus iki prašymo priėmimo dienos pareiškėjui nebuvo suteiktas joks leidimas, taikomas atgaline data;

f) nereikia patikrinti ekonominių sąlygų, išskyrus atvejus, kai prašymas susijęs su leidimo atlikti tos pačios rūšies operacijas su tokiomis pačiomis prekėmis atnaujinimu;

g) prašymas nėra susijęs su sandėlių naudojimu prekių muitiniam sandėliavimui;

h) jei prašymas susijęs su leidimo atlikti tos pačios rūšies operacijas su tokiomis pačiomis prekėmis atnaujinimu, prašymas pateikiamas per trejus metus nuo pirminio leidimo galiojimo pabaigos.

<…>“

7 Šio kodekso 254 straipsnio „Galutinio vartojimo procedūra“ 1 dalyje nustatyta:

„Įforminus galutinio vartojimo procedūrą, prekės gali būti išleistos į laisvą apyvartą dėl jų tikslinės paskirties neapmokestinant muitu arba taikant sumažintą muito normą.“

8 ESMK 288 straipsnio „Taikymas“ 1 dalyje numatyta, kad jame išvardyti straipsniai taikomi nuo 2013 m. spalio 30 d., t. y. nuo šio kodekso įsigaliojimo dienos, kaip numatyta jo 287 straipsnyje. Šio 288 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad 1 dalyje nenurodyti straipsniai, tarp kurių yra 211 ir 254 straipsniai, taikomi nuo 2016 m. gegužės 1 d.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

9 BWF perdirba ir parduoda sūryme laikomus grybus, kurie netinkami vartoti nepakitusios būsenos ir yra skirti konservų pramonei.

10 Laikotarpiu nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2012 m. gruodžio 31 d. BWF turėjo leidimą „išleisti į laisvą apyvartą galutiniam vartojimui ne Sąjungos prekėms“, kuriuo remdamasi ji 10 kartų importavo šias prekes, pritaikiusi muitų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.

11 Vėliau BWF toliau importavo šias prekes, tačiau neprašė pratęsti šio leidimo galiojimo termino. Atlikdama mokestinį patikrinimą kompetentinga institucija konstatavo, kad BWF nebeturi reikalaujamo leidimo. Todėl 2015 m. sausio 9 d. BWF pateikė prašymą pratęsti leidimą, kurį turėjo iki 2012 m. gruodžio 31 d.

12 2015 m. sausio 14 d. muitinė iš dalies patenkino šį prašymą. Remdamasi Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 1 dalimi, ji jai išdavė naują leidimą atgaline data nuo prašymo pateikimo dienos, t. y. 2015 m. sausio 9 d.

13 2015 m. balandžio 22 d. BWF, nurodžiusi įtemptą ekonominę situaciją dėl vykstančio muitų perskaičiavimo, paprašė, kad naujo leidimo galiojimas atgaline data būtų nukeltas į 2013 m. sausio 1 d., t. y. pradinio leidimo galiojimo pabaigos datą.

14 Remdamasi Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 dalimi 2015 m. gegužės 13 d. sprendimu muitinė atmetė šį prašymą. Ji nusprendė, kad BWF negalėjo reikalauti taikyti šio straipsnio 3 dalį nes, pirma, ja leidimų galiojimas atgaline data išplečiamas tik laikotarpiui, kuris negali viršyti metų iki prašymo pateikimo dienos, ir, antra, BWF neįrodė ekonominio poreikio buvimo. Be to, ji nusprendė, kad dėl akivaizdaus BWF aplaidumo, kuri laiku nepateikė prašymo pratęsti leidimo galiojimą, nepaisant informacijos šiuo klausimu, jai nereikia taikyti tokio galiojimo atgaline data.

15 2016 m. balandžio 6 d. atmetus skundą dėl šio sprendimo, 2016 m. gegužės 3 d. BWF pateikė ieškinį dėl šios sprendimo atmesti skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme.

16 BWF tvirtina, pirma, kad 2016 m. balandžio 6 d. muitinės sprendimo nesuteikti atgaline data leidimo laikotarpiu nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 8 d. teisėtumas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į ESMK 211 straipsnį, kuris pradėtas taikyti 2016 m. gegužės 1 d. Šis straipsnis yra „absoliučiai“ procedūrinė nuostata, kuri, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, turi būti taikoma atgaline data.

17 Antra, BWF tvirtina, kad muitinė pažeidė Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 3 dalį, nes, pirma, nagrinėdama prašymą atnaujinti leidimą pagal šio reglamento 294 straipsnio 2 dalį ji taikė šios nuostatos a punkte numatytą „akivaizdaus aplaidumo“ kriterijų. Antra, muitinė klaidingai manė, kad leidimų galiojimo atgaline data apribojimas, numatytas minėto reglamento 294 straipsnio 3 dalyje, taikytinas prašymams, pateiktiems pagal šio straipsnio 2 dalį.

18 2019 m. kovo 21 d. muitinė priėmė naują sprendimą atmesti prašymą pratęsti leidimą atgaline data nuo 2013 m. sausio 1 d. pagal Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 dalį. Šis sprendimas grindžiamas skirtingais motyvais, nei nurodytieji ankstesniuose sprendimuose. Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad minėtas sprendimas buvo priimtas po to, kai pagrindinės bylos šalims buvo pranešta apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomonę, kad 2015 m. gegužės 13 d. ir 2016 m. balandžio 6 d. muitinės sprendimai yra neteisėti (*rechtswidrig*), motyvuojant tuo, kad ši institucija nepasinaudojo pagal šio reglamento 294 straipsnį jai suteikta diskrecija. Taigi 2019 m. kovo 21 d. muitinės sprendimas yra ištaisytas administracinis aktas (*korrigierter Verwaltungsakt*).

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad pagal nacionalinę proceso teisę 2016 m. gegužės 3 d. BWF pareikštas ieškinys turi būti laikomas pareikštu dėl 2019 m. kovo 21 d. sprendimo atmesti prašymą išduoti leidimą atgaline data nuo 2013 m. sausio 1 d. Jis mano, kad jo nagrinėjamos bylos baigtis priklauso nuo to, ar šiai bylai taikytinas ESMK 211 straipsnis, net jei prašymas išduoti leidimą atgaline data buvo pateiktas 2015 m. sausio 9 d., t. y. kai pagal ESMK 288 straipsnio 2 dalį šio straipsnio nuostatos dar nebuvo taikomos.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ESMK 211 straipsnis yra procedūrinė nuostata dėl „iš esmės jos vietos reglamente ir jos esminio turinio“. Vis dėlto jis pripažįsta, kad šiame straipsnyje yra įtvirtinti tam tikri kriterijai leidimams atgaline data išduoti, kurie aiškiai nenurodyti Reglamento Nr. 2454/93 291 ir paskesniuose straipsniuose. Šiomis aplinkybėmis jis teiraujasi, ar ESMK 211 straipsnis turi būti laikomas „absoliučiai procedūrine nuostata“ arba nuostata, kurioje įtvirtintos ir procedūrinės, ir esminės normos, ir kuri sudaro neatsiejamą visumą, o šios konkrečios normos negali būti vertinamos atskirai, kiek tai susiję su jų poveikiu laiko atžvilgiu (pagal analogiją 1981 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Meridionale Industria Salumi ir kt.* (2012/80–217/80, EU:C:1981:270).

21 Jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad ginčas pagrindinėje byloje turi būti išspręstas remiantis Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 dalimi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Vokietijos muitinės vidaus tarnybos instrukcijas, kurios, jo nuomone, jo nesaisto, remiantis šio reglamento 294 straipsnio 3 dalimi leidimas negali būti pratęsiamas atgaline data nuo daugiau nei prieš metus buvusios datos, palyginti su prašymo pateikimo data. Šio teismo teigimu, Vokietijos muitinė dar labiau susiaurino minėto reglamento 294 straipsnio 2 dalies materialinę taikymo sritį, nes joje numatyto leidimo pratęsimą atgaline data ji sieja su šio straipsnio 3 dalyje numatytomis sąlygomis, t. y. ekonominio būtinumo įrodymu ir pareiškėjo apgaulės bei akivaizdaus aplaidumo nebuvimu.

22 Tokiomis aplinkybėmis *Thüringer Finanzgericht* (Tiuringijos finansų teismas, Vokietija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [ESMK]211 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ši nuostata taikoma tik prašymams išduoti leidimą, kuris galiotų atgaline data nuo 2016 m. gegužės 1 d.?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas: ar Sąjungos muitinės kodekso 211 straipsnis turi būti taikomas prašymams išduoti leidimą, kuris galiotų atgaline data iki 2016 m. gegužės 1 d., tik tuo atveju, jei šis prašymas buvo pateiktas iki įsigaliojant naujam teisės aktui, bet muitinės institucijos tokius prašymus pirmą kartą atmetė po 2016 m. gegužės 1 d.?

3. Jei atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas: ar ESMK 211 straipsnis turi būti taikomas prašymams išduoti leidimą, kuris galiotų atgaline data iki 2016 m. gegužės 1 d., ir tuo atveju, kai muitinės institucijos tokius prašymus atmetė ir iki 2016 m. gegužės 1 d., ir po šios datos (dėl kitų motyvų)?

4. Jei į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų atsakyta teigiamai, o į trečiąjį klausimą – neigiamai: ar [Reglamento Nr. 2454/93] 294 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad:
   a) atgaline data nuo paskutinės pirminio leidimo galiojimo dienos galiojantis leidimas galėjo būti išduotas atgaline data, kaip nurodyta minėto straipsnio 3 dalyje, ne ilgiau kaip vieniems metams iki prašymo pateikimo dienos; ir kad
   b) taip pat išduodant atnaujintą leidimą pagal 294 straipsnio 2 dalį turi būti įrodyta, kaip numatyta minėto straipsnio 3 dalyje, kad ekonominiu požiūriu tai būtina, ir atmesta apgaulės galimybė ar akivaizdus aplaidumas?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

23 2021 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu BWF pateikė prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį. Ji tvirtina, kad atsižvelgiant į tai, jog savo 2021 m. birželio 3 d. išvadoje generalinis advokatas nenagrinėjo ketvirtojo prejudicinio klausimo, yra „išimtinė situacija“, kurią galima ištaisyti tik taikant šią nuostatą.

24 Svarbu priminti, kad pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis turi dalyvauti. Teisingumo Teismo nesaisto nei generalinio advokato išvados, nei motyvai, kuriais remdamasis jis pateikė savo išvadą (2015 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Banif Plus Bank*, C-312/14, EU:C:2015:794, 33 punktas).

25 Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir procedūros reglamente šalims nenumatyta galimybė pateikti atsiliepimus į generalinio advokato išvadą (2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Stichting Natuur en Milieu ir kt.*, C-266/09, EU:C:2010:779, 28 punktas ir nurodyta jurisprudencija). Šiais teisės aktais taip pat neatmetama Teisingumo Teismo galimybė nuspręsti, kad byla bus išspręsta pateikiant išvadas, nesusijusias su visais pateiktuose klausimuose nurodytais teisės klausimais.

26 Vadinasi, suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 26 punktą).

27 Pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos (šiuo klausimu žr. 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Pesce ir kt.*, C-78/16 ir C-79/16, EU:C:2016:428, 27 punktą).

28 Šioje byloje Teisingumo Teismas mano, kad turi visą informaciją, būtiną atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus.

29 Taigi, išklausius generalinį advokatą, reikia atmesti BWF prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo–trečiojo klausimų

30 Pirmuoju–trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar ESMK 211 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma prašymui pratęsti leidimą atgaline data, pateiktam iki 2016 m. gegužės 1 d., kai šis straipsnis tapo taikytinas pagal ESMK 288 straipsnio 2 dalį, jeigu sprendimas dėl šio prašymo buvo priimtas po šios datos.

31 Reikia priminti, kad, kiek tai susiję su naujų taisyklių taikymo sritimi laiko atžvilgiu, Teisingumo Teismas daro skirtumą pagal tai, ar jos yra „procedūrinės normos“, ar „esminės normos“. Pirmosios paprastai taikomos visiems ginčams nuo jų įsigaliojimo, ir tuo skiriasi nuo antrųjų, kurios iš esmės aiškinamos taip, kad jos taikomos situacijų, kurios susiklostė galiojant ankstesniam įstatymui, būsimoms pasekmėms ir naujoms teisinėms situacijoms, tačiau netaikomos situacijoms, susiklosčiusioms prieš įsigaliojant šioms normoms, nebent iš minėtų normų teksto, tikslo arba struktūros būtų aiškiai matyti, kad joms turi būti suteikiamas toks poveikis (šiuo klausimu žr. 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, 31 punktas; 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Beemsterboer Coldstore Services*, C-293/04, EU:C:2006:162, 21 punktas ir 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, 29 punktas).

32 ESMK 211 straipsnio 2 dalies a–h punktuose išsamiai išvardytos leidimo suteikimo atgaline data sąlygos, kurios pagal šio straipsnio 1 dalį turi būti taikomos, be kita ko, galutinio vartojimo schemai. Įforminus šią ESMK 254 straipsnyje numatytą procedūrą, prekės gali būti išleistos į laisvą apyvartą dėl jų tikslinės paskirties neapmokestinant muitu arba taikant sumažintą muito normą.

33 Kaip savo išvados 34–37 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, šio 211 straipsnio 2 dalyje numatytos tokiam leidimui keliamos sąlygos iš esmės visos yra esminės leidimo išdavimo atgaline data sąlygos. Iš tiesų jos turi lemiamą reikšmę nustatant, ar egzistuoja prašymą pateikusio asmens skola muitinei, susijusi su aptariamomis prekėmis.

34 Taigi, kaip matyti iš šio sprendimo 31 punkte nurodytos jurisprudencijos, ESMK 211 straipsnio 2 dalies b punktas, kaip esminė norma, negali būti taikomas teisinėms situacijoms, atsiradusioms ir galutinai susiklosčiusioms galiojant ankstesniems teisės aktams, nebent iš jų teksto, tikslo ar struktūros aiškiai matyti, kad tokioms situacijoms jos iš karto turėjo būti taikomos.

35 Vis dėlto kartu su ESMK 211 straipsnio 2 dalimi yra įtvirtinta speciali nuostata, kurioje konkrečiai nustatytos jos taikymo laiko atžvilgiu sąlygos, t. y. šio kodekso 288 straipsnio 2 dalis. Pagal šią nuostatą šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti straipsniai, tarp kurių yra 211 ir 254 straipsniai, pradėti taikyti tik nuo 2016 m. gegužės 1 d., nors ESMK įsigaliojo nuo 2013 m. spalio 30 d. pagal jo 287 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, 5 ir 29 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

36 Darytina išvada, kad ESMK 211 straipsnis netaikomas iki 2016 m. gegužės 1 d. susiklosčiusioms aplinkybėms, dėl kurių atsirado skola muitinei.

37 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nuo 2012 m. gruodžio 31 d., kai baigėsi pradinio leidimo galiojimo terminas, iki 2015 m. sausio 9 d., kai įsigaliojo 2015 m. sausio 14 d. muitinės išduotas leidimas atgaline data, pareiškėja pagrindinėje byloje toliau importavo tos pačios rūšies prekes, kurioms buvo išduotas pirminis leidimas, nepateikusi prašymo pratęsti šio leidimo galiojimą. Todėl ji turėjo sumokėti muito mokesčius. Faktinės aplinkybės, su kuriomis susijusi nagrinėjama skola muitinei, nuo kurios prašo atleisti pareiškėja pagrindinėje byloje, susiklostė iki 2016 m. gegužės 1 d., t. y. kai pradėtas taikyti ESMK 211 straipsnis.

38 Tokiomis aplinkybėmis tokia situacija, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, turi būti laikoma susiklosčiusia galiojant ankstesnėms teisės normoms (šiuo klausimu žr. 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, 31 ir 34 punktus ir nurodytą jurisprudenciją), t. y. Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 daliai.

39 Tai, kad administracinė procedūra pagrindinėje byloje buvo užbaigta, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 2019 m. kovo 21 d. sprendimu, kuriuo atmestas prašymas pratęsti leidimą atgaline data nuo 2013 m. sausio 1 d. ir kuris buvo priimtas tuo metu, kai jau buvo taikomas ESMK 211 straipsnis, neturi reikšmės teisinei situacijai, susiklosčiusiai galiojant Reglamentui Nr. 2454/93.

40 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį–trečiąjį klausimus reikia atsakyti: ESMK 211 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma prašymui pratęsti leidimą atgaline data, pateiktam iki 2016 m. gegužės 1 d., kai šis straipsnis tapo taikytinas pagal ESMK 288 straipsnio 2 dalį, nors sprendimas dėl šio prašymo buvo priimtas po šios datos.

Dėl ketvirtojo klausimo

41 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad muitinės institucijoms atgaline data išduodant naują leidimą tokios pačios rūšies operacijoms ir prekėms, kurioms buvo išduotas pirminis leidimas, taip pat taikomos šio straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

42 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 1 dalį, „nepažeidžiant 2 ir 3 dalių“, leidimai, kuriuos muitinė gali išduoti atgaline data, įsigalioja atitinkamo prašymo pateikimo dieną. Iš pačios šios nuostatos formuluotės matyti, kad joje nurodyti du skirtingi atvejai, kuriais gali būti nukrypstama nuo joje įtvirtintos taikymo atgaline data taisyklės.

43 Iš tiesų šio straipsnio 2 dalyje numatytas tik leidimų, susijusių su tokio paties pobūdžio operacijomis ir prekėmis, dėl kurių išduotas pirminis leidimas, pratęsimas ir numatyta, kad tokiu atveju „leidimas gali įsigalioti paskutinę pirminio leidimo galiojimo dieną“. Minėto straipsnio 3 dalyje nenumatyta jokio konkretaus leidimo ir joje nurodyta, kad muitinė „išimtinėmis aplinkybėmis“ gali išplėsti leidimo galiojimą atgaline data „[ne] ilgiau kaip vien[iems] metams iki prašymo pateikimo dienos“. Šiam pratęsimui taikomos įvairios sąlygos, tarp kurių yra galimybė įrodyti ekonominį poreikį ir prašymo nesusiejimą su apgavyste arba akivaizdžiu aplaidumu.

44 Darytina išvada, kad jei Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 3 dalyje nustatytos leidimo atgaline data išdavimo sąlygos būtų taikomos išduodant naują leidimą atgaline data pagal šio straipsnio 2 dalį, būtų pakenkta pastarosios nuostatos veiksmingumui. Iš tiesų, nors joje aiškiai numatyta, kad leidimas atgaline data „gali įsigalioti paskutinę pirminio leidimo galiojimo dieną“, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad šis poveikis turi būti apribotas „[ne] ilgiau kaip vien[ais] meta[is] iki prašymo pateikimo dienos“.

45 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 2454/93 294 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad muitinės institucijoms atgaline data išduodant naują leidimą tokios pačios rūšies operacijoms ir prekėms, kurioms buvo išduotas pirminis leidimas, netaikomos šio straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 211 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma prašymui pratęsti leidimą atgaline data, pateiktam iki 2016 m. gegužės 1 d., kai šis straipsnis tapo taikytinas pagal šio reglamento 288 straipsnio 2 dalį, nors sprendimas dėl šio prašymo buvo priimtas po šios datos.**

2. 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 2000 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1602/2000, 294 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad muitinės institucijoms atgaline data išduodant naują leidimą tokios pačios rūšies operacijoms ir prekėms, kurioms buvo išduotas pirminis leidimas, netaikomos šio straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

Parašai.